ROZVOJOVÁ POTŘEBA	POPIS POTŘEBY PRO ROZVOJ ÚZEMÍ
A. PODPORA A ROZVOJ KVALITNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	**Popis potřeby:** Kapacita škol (MŠ, ZŠ) na území MAS je ve větších obcích a městech převážně naplněna, naopak v některých menších obcích (dopravně hůře dostupných) se potýkají s nedostatkem dětí a žáků. Stav infrastruktury jednotlivých škol (MŠ, ZŠ) je individuální a dle finančních možností je průběžně zkvalitňován. Investiční potřeby škol jsou pravidelně aktualizovány prostřednictvím Strategických rámců Místních akčních plánů (MAP ORP Děčín a Ústí nad Labem). V území se nachází jak školy, které plánují rozsáhlé rekonstrukce a modernizace školních budov (zejména snížení energetické náročnosti), zahrad, školních sportovišť, bezbariérovost, rekonstrukce školních kuchyní, jídelen apod., tak i školy, které postrádají kvalitní odborné učebny pro polytechnické vzdělávání, práci s digitálními technologiemi, cizí jazyky, či zázemí pro pedagogy. Problematické je zajištění kvalitních informačních a komunikačních technologií, které rychle podléhají stárnutí, je třeba je častěji obnovovat a mezi školami jsou v této oblasti značné rozdíly. Některé školy (MŠ, ZŠ) úplně postrádají nebo potřebují modernizovat zázemí pro školní družiny, volnočasové a klidové aktivity dětí, případně vybudovat multigenerační komunitní centrum (pro děti, mládež i širší veřejnost). Zejména ve větších obcích (městech), kde je naplněnost mateřských škol vysoká, je poptávka po navýšení kapacit škol a po specifických formách péče o děti (dětské skupiny, lesní školky, apod.). Na území MAS je rovněž poskytována doplňková forma vzdělávání v uměleckých oborech prostřednictvím Základních uměleckých škol. V území je kromě mimoškolních aktivit poskytováno neformální a zájmové vzdělávání (CDM Benešov nad Ploučnicí), avšak množství těchto zařízení (poskytovatelů) je poměrně omezené a na jejich podporu jsou vyžadovány investice (zázemí, činnost, apod.). Kvalitní vzdělávání vyžaduje zejména kvalifikované a motivované pedagogy, kterých je v některých částech území (zejména menší obce) nedostatek, jinde funguje hůře vzájemná spolupráce, sdílení dobré praxe nebo chybí kapacity pro práci s dětmi či žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - děti a žáci (včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a děti a žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání) - vedoucí pracovníci škol a školských zařízení - pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci - rodiče dětí a žáků - zřizovatelé škol a školských zařízení

	Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke): - optimálnímu nastavení Strategického rámce vzdělávání (Místní akční plány ORP Děčín, Ústí nad Labem) a k akčnímu plánování ve vzdělávání - zlepšení předpokladů pro zvyšování úrovně klíčových kompetencí cílových skupin a funkční gramotnosti (čtenářská, matematická, sociální, přírodovědná, jazyková, informační) - zlepšení předpokladů pro úspěšnost všech dětí a žáků ve školním vzdělávacím programu - navýšení kapacity škol či vzniku nových (i alternativních) zařízení péče o děti (dětské skupiny, lesní školky, apod.) - zvýšení konektivity škol - podpoře neformálního, zájmového a uměleckého vzdělávání - modernizaci infrastruktury pro vzdělávání a zázemí pro neformální a zájmové vzdělávání - modernizaci provozního zázemí škol, včetně snížení energetické náročnosti budov - maximálnímu uplatňování individuálního přístupu ke každému žáku - lepším podmínkám pro budování pozitivního klima ve školách - podpoře spolupráce na úrovni zřizovatele, škol, pedagogů i rodičů *POZN.: (*)Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
B. ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI V OBCÍCH A ZAJIŠTĚNÍ POŽÁRNÍ OCHRANY ÚZEMÍ	**Popis potřeby:** Většina obcí na území MAS má poměrně hustou zástavbu podél silnic a komunikací. Některé úseky však nedovolují s ohledem na šířkové parametry silnic a komunikací vybudování chodníku a je tak třeba bezpečné pěší propojení řešit alternativně a ideálně komplexně v celé obci. Vybudování či rekonstrukce chodníků v obcích je pro cca 68% (*) samospráv prioritní, stejně tak jako instalace bezpečnostních prvků v dopravě (bezpečné přechody pro pěší, stavební úpravy, prvky zklidňující dopravu, apod.) – cca 63% obcí(*). Obzvláště tíživá je dopravně bezpečnostní situace v obcích (městech) jimiž prochází hlavní dopravní tahy regionu, nebo které jsou na přivaděčích k dálnici D8, neboť tyto obce jsou navíc zatíženy vysokou intenzitou dopravy a kamionovou přepravou. Většina obcí a měst má zřízenu výkonnou jednotku požární ochrany. Zázemí těchto jednotek kromě běžné údržby vyžaduje v některých případech modernizaci a rekonstrukci objektů (cca. 27% obcí (*)) a s ohledem na zvyšující se rizika vzniku mimořádných událostí (sucha, eroze, záplavy, silný vítr, havárie nebezpečných látek, silné mrazy, pandemie, apod.) i obnovu výstroje či dovybavení hasičských jednotek (cca. 31% obcí(*)). S ohledem na členskou základnu „mladých hasičů“ je potřeba

	v části území pro tyto oddíly zrekonstruovat nebo vybudovat klubovny či cvičiště. Dalším problémem v území je množství nevyhovujících zdrojů požární vody, z nichž některé jsou ve velmi špatném stavebně- technickém stavu (cca 37% obcí(*)). **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - veřejnost (obyvatelé obcí a měst) - obce a města - jednotky sborů dobrovolných hasičů **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - zvýšení bezpečnosti pěší i automobilové dopravy - rekonstrukci či výstavbě komunikací pro pěší - zvýšení bezpečnosti nemotorové dopravy (udržitelných forem dopravy) - rekonstrukci a modernizaci zázemí či dovybavení jednotek požární ochrany a tím i k celkově lepší ochraně území - zlepšení zázemí pro činnosti klubu mladých hasičů a podpoře dalších aktivit pořádaných SDH *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
C. REVITALIZACE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ A SÍDELNÍ ZELENĚ	**Popis potřeby:** V posledních letech sice v území dochází k postupnému revitalizování veřejných prostranství a veřejných prostor, nicméně potřeba dalších revitalizací zůstává u naprosté většiny obcí a měst na území MAS (84%(*)). Veřejná prostranství a prostory jsou významným prvkem, který zajišťuje zejména soudržnost obyvatel, ale má i relaxační a společenskou funkci. V území tak vzniká stále větší potřeba na doplnění těchto ploch o zeleň (cca 53% obcí (*)) a další prvky -vodní, herní, městský (venkovský) mobiliář, sociální zázemí, apod. (cca 87% obcí (*)). Samostatnou skupinu tvoří v území MAS obce, na jejichž katastru se nachází nevyužívaný nebo podvyužívaný prostor, který by bylo možné jako veřejné prostranství či prostor využít (cca 40% obcí (*)). Na revitalizace prostranství je v některých obcích vázána i potřeba modernizace nebo vzniku turistických či informačních center, jedná se zhruba o 16% obcí (*). **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - veřejnost (obyvatelé obcí a měst, turisté/návštěvníci) - obce a města - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony

	Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke): - oživení a revitalizaci veřejných prostranství (nevyužívaných ploch), což přispěje k atraktivitě obcí a měst a k vytvoření míst pro shromažďování, setkávání obyvatel a volnočasové aktivity - realizaci a doplnění zeleno modré infrastruktury v obcích (zeleň a vodní plochy) - podpoře modernizace nebo vzniku turistických či informačních center - doplnění veřejných prostranství a ploch o prvky městského (venkovského) mobiliáře, herní prvky, *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
D. ROZVOJ A PODPORA SPOLKOVÉ ČINNOSTI, KOMUNITNÍHO ŽIVOTA A SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	**Popis potřeby:** Na základě provedených analýz a dotazníkových šetření na území MAS bylo zjištěno, že se v každé obci (městě) sice nachází lidé, kteří svými aktivitami rozvíjejí komunitní a spolkový život, ale mnohdy jsou limitováni chybějícím či nevyhovujícím zázemím pro tyto aktivity. Dalším úskalím v této činnosti je mnohdy kromě zázemí i nutnost finanční podpory a nízká míra zapojení obyvatel do komunitního života. Úroveň zázemí se v jednotlivých obcích liší a je zpravidla odvislá od počtu obyvatel obce (města). Sportovní zázemí obcí (měst) je na poměrně slušné úrovni, je postupně modernizováno a rozvíjeno a obyvateli obcí a měst vnímáno spíše pozitivně (dobrá úroveň – 38% respondentů, velmi dobrá úroveň – 25% respondentů, naprosto výjimečné – 8,2% respondentů(**)). S ohledem na nutnost údržby těchto sportovišť je ale nutné počítat s průběžnými modernizacemi a rozvojem. O něco problematičtější je kulturně společenské zázemí. Jeho úroveň je rovněž různá a závislá na počtu obyvatel. Obyvatelé obcí a měst jej vnímají opět spíše pozitivně (dobrá úroveň – cca 40% respondentů, velmi dobrá úroveň – cca 25% respondentů, naprosto výjimečné – 7,5% respondentů(**)). V území je poptávka po prostorech pro spolkovou činnost a setkávání a většina obcí tak vnímá potřebu rozvoje nebo modernizace kulturně společenského zázemí právě pro aktivity různého druhu s cílem zapojení co nejširšího spektra lidí v dané obci do komunitního dění (aktivit) – kulturní, multikulturní, vzdělávací, výchovné, environmentální, dobrovolnické a další. Místem pro konání těchto aktivit by mohlo být například multifunkční vícegenerační komunitní centrum, které by sloužilo pro celou místní komunitu žijící v dané obci. S případným provozem takovéhoto centra vyplyne i hledání zdrojů na jeho financování. Obce a města s větším počtem znevýhodněných osob (sociálně, zdravotně, apod.) hlásí potřebu podpory těchto osob a jejich integraci do komunitního života obce. Vytváří se tak prostor pro sociální práci v komunitě, vzájemnou výpomoc,

	dobrovolnictví, podporu aktivního zapojování a participaci členů místních komunit, osvětovou činnost, preventivní sociální programy (služby) a posilování rodinných vazeb. Sociální služby podle zákona 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, jsou v území řešeny organizacemi s působností v Ústeckém kraji, které mají sídlo zpravidla ve městech Ústí nad Labem a Děčín. Většina obcí z území MAS je sice v dostupné vzdálenosti od těchto měst, ale okrajová území s horší dostupností hromadnou dopravou jsou závislá na individuální automobilové dopravě. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - obyvatelé obcí a měst - děti a žáci - rodiny s dětmi - osoby v postproduktivním věku a senioři - dospělí se zdravotním či sociálním znevýhodněním (včetně mladých lidí opouštějících dětský domov) - pečující osoby - osoby s vysokou mírou chudoby nebo zadlužení, s nízkou sociální úrovní a s vysokou mírou izolace - nízkokvalifikované osoby a osoby obtížně (hůře) uplatnitelné na trhu práce - odborní pracovníci místních nestátních neziskových organizací, obcí, dobrovolných spolků, zaměstnavatelů a podnikatelů - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - podpoře, aktivizaci a posílení komunitního a spolkového života - spolupráci spolků a neziskových organizací se samosprávami obcí a měst - rozvoji a modernizaci zázemí pro sportovní, kulturní a společenské aktivity - rozvoji multifunkčních vícegeneračních komunitních center - podpoře a pomoci osobám ohroženým sociálním vyloučením, s vysokou mírou izolace, chudoby nebo zadlužení - podpoře zapojení všech osob do komunitního života, včetně osob znevýhodněných - posílení vzájemné pomoci, výpomoci, rodinných vazeb, mezigeneračního soužití, osvětové a preventivní činnost, apod. - podpoře lokální ekonomiky

	POZN.: (**) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi občany ve všech obcích a městech území MAS Labské skály
E. PÉČE O KULTURNÍ PAMÁTKY, PAMÁTKY MÍSTNÍHO VÝZNAMU A DALŠÍ HISTORICKÉ DĚDICTVÍ	**Popis potřeby:** Na území MAS se nachází poměrně velké množství kulturních nemovitých památek a památek místního významu, které vyžadují rekonstrukci nebo renovaci (cca 76% obcí (*) + vlastní šetření), včetně přilehlých prostranství a zázemí u některých památek (parky, parkoviště, apod.). Na rekonstrukce, renovace a údržbu je samozřejmě potřeba značné množství finančních prostředků, což je pro vlastníky těchto objektů veliký problém (menší obce, soukromí vlastníci – objekty lidové architektury). V posledních letech se sice zlepšil vztah veřejnosti ke kulturnímu dědictví, ale i nadále se obce potýkají spíše s minimálním zapojením veřejnosti a dobrovolníků do péče o kulturní a ostatní památky a je tedy potřeba se zaměřit i na koordinovanou osvětovou činnost zejména mladé generace. V některých obcích chybí zmapování památek místního významu (památníky, kříže, sousoší, kapličky, milníky, apod.) a dalšího historického dědictví (hřbitovy, pietní místa, apod.) nebo nejsou obce na obnovy a rekonstrukce projektově připraveny. Na území MAS se nachází jen několik fungujících lokálních muzeí a expozic, které připomínají historii obcí nebo významné události. Cca 18% obcí (*) má záměry na jejich vznik či rekonstrukci. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - veřejnost (obyvatelé obcí a měst, turisté/návštěvníci) - obce a města - vlastníci kulturních nemovitých památek a památek místního významu - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony - Národní památkový ústav **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k:** - rekonstrukci a revitalizaci kulturních památek, památek místního významu a dalšího historického dědictví - zmapování památek místního významu a dalšího historického dědictví - podpoře osvětové činnosti v oblasti historii a historických souvislostech regionu - aktivizaci veřejnosti k dobrovolnictví ve vztahu k péči o památky - rozšíření nabídky poznávacího cestovního ruchu (muzea, expozice) *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*

F. ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	**Popis potřeby:** Území MAS má veliký přírodní a kulturně- historický potenciál, který je stále velmi slabě využitý a to i přesto, že je pestrost regionu z hlediska cestovního ruchu obrovská. Region je sice pokrytý relativně hustou sítí pěších turistických cest i cyklotras, ale v některých místech jsou cesty (trasy) vedeny nelogicky, nemají provázanost a často chybí tematické informační a naučné stezky, okružní trasy o obecně území stále postrádá kvalitní doprovodnou turistickou infrastrukturu (odpočívadla, značení, informační systémy, mobiliář, sociální zařízení, parkoviště, apod.) – 42% obcí (*) má záměry na rozvoj doprovodné infrastruktury, 53% obcí (*)má záměry na realizaci či obnovu turistických tras. Úroveň základních a doplňkových služeb je na území velice různá – obce s vysokým turistickým zatížením jsou relativně dobře vybaveny, méně atraktivní lokality většinou základní a doplňkové služby postrádají úplně nebo jsou na velmi špatné úrovni. Obecně lze shrnout, že standard základních i doplňkových služeb je poměrně nízký (cca 55% obcí (*) vyjádřilo potřebu rozvoje těchto služeb). V regionu je rovněž omezená nabídka alternativních atrakcí, které by návštěvníci mohli využívat jako doplněk svého pobytového programu, nebo za nepřízně počasí (muzea, expozice, společenské akce, geoparky, environmentální centra, infocentra, apod.). Obce (města) sice disponují řadou kulturních památek a dalších pamětihodností, ale ty jsou často ve špatném stavebně-technickém stavu, nebo je není možné využít pro účely turistického ruchu. Region postrádá jednotnou marketingovou koncepci, která by vyzdvihla sportovně-rekreační a historické hodnoty dosud neobjevené turisticky atraktivní a velmi různorodé destinace. Rezervy území jsou rovněž v příhraniční spolupráci. Jako potřeba se jeví rozvinutí spolupráce mezi ubytovateli v regionu, rozvoj agroturistiky pomocí tematických „ turistických balíčků“ (pro rodiny s dětmi, pro seniory apod). **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - veřejnost (obyvatelé obcí a měst, turisté/návštěvníci) - obce a města - vlastníci ubytovacích a stravovacích zařízení - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony - vlastníci kulturních nemovitých památek a památek místního významu **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k:** - zatraktivnění regionu jako turistické destinace - rozvoji udržitelného cestovního ruchu a vytváření nových pracovních příležitostí (multiplikační efekt)

	- navýšení příjmu z cestovního ruchu do rozpočtu obcí a měst - rozvoji infrastruktury a vybavenosti jak pro obyvatele obcí a měst, tak i pro návštěvníky regionu - podpoře lokální ekonomiky - podpoře přeshraniční spolupráce *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
G. PODPORA STRATEGICKÉHO PLÁNOVÁNÍ OBCÍ A MĚST	**Popis potřeby:** Strategické plánování obcí a měst je co do kvality procesu v území různé. Pro menší obce, které nemají dostatečné kapacity se znalostí strategického plánování je tato činnost spíše přítěží, neboť se touto činností musí zabývat obvykle volení představitelé obce nebo sám starosta. Velká většina obcí (i měst) si tak nechává zpracovat své strategické/rozvojové plány externí firmou. Strategické/rozvojové plány má zpracována již většina obcí a měst (cca 90% obcí(*)).Z nich 73,7 % obcí(*) má platnost tohoto dokumentu do roku 2025 a méně a 26,3% obcí(*) platnost do roku 2026 a dále. S ohledem na výše uvedené je v území potřeba postupně aktualizovat tyto plány, ačkoli jde o nekončící avšak velmi důležitý proces. Obdobná situace je i u mikroregionů na území MAS, kde rovněž obvykle chybí personální zajištění oblasti strategického plánování. Ještě horší situace je v oblasti komunitního plánování obcí. V území MAS byly vyhotoveny pouze dva Komunitní plány obcí, z nichž oba dva vyžadují aktualizaci. Strategické plánování v oblasti vzdělávání je na území MAS úspěšně realizováno dvěma Místní akční plány rozvoje vzdělávání pro obec s rozšířenou působností Děčín a Ústí nad Labem. V této oblasti bude MAS tyto aktivity nadále podporovat a v této oblasti spolupracovat s klíčovými aktéry ve vzdělávání. Obecně pro celé území platí potřeba lepší informovanosti o oblasti komunitního plánování, o přínosech strategického plánování, osvěta občanů a podpora strategického a komunitního plánování zejména v menších obcích. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - obyvatelé obcí a měst - děti, žáci, pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci, zřizovatelé škol (oblast Místních akčních plánů ORP Děčín, Ústí nad Labem) - obce a města - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony - poskytovatelé sociálních služeb

	Naplnění dané potřeby přispěje zejména k: - tvorbě a aktualizaci strategických a komunitních plánů, Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání - lepší informovanosti obcí, měst i veřejnosti o potřebě komunitního a strategického plánování - vzájemné spolupráci všech aktérů regionálního rozvoje *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
H. ROZVOJ SPOLUPRÁCE A INFORMOVANOSTI	**Popis potřeby:** V území MAS je sice již nastavena spolupráce a partnerství mezi různými subjekty (spolky, sdruženími, obcemi a dalšími aktéry rozvoje regionu), ale je potřeba i nadále v této spolupráci pokračovat a dále ji v oblastech společných zájmů prohlubovat. Rezerva území je zejména v oblasti přeshraniční spolupráce, která je způsobená jazykovou bariérou a je třeba pokusit se o nastavení užší spolupráce MAS a sousedních regionů Saska. Z analýzy území dále vyplynula potřeba meziobecní spolupráce (cca 87% obcí(*)), v rámci níž by byly realizovány za metodické a odborné podpory MAS aktivity vedoucí k efektivní spolupráci obcí a mikroregionů, ke sdílení dobré praxe a předávání zkušeností. Na základě zkušeností z území a s ohledem na množství dotačních a grantových titulů, nadačních fondů, státních a krajských dotací vyplynula v území potřeba zajištění informačního servisu k těmto dotačním a grantovým titulům jak pro obce, tak pro případné žadatele. Poslední potřebou v oblasti spolupráce je prohloubení spolupráce mezi jednotlivými MAS (zejména sousedními) za účelem sdílení a předávání zkušeností, příkladů dobré praxe a nastavení spolupráce v obdobných nebo totožných oblastech zájmu (meziregionální projekty). **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - obce a města - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony - místní akční skupiny - veřejnost (obyvatelé obcí a měst, případní žadatelé o dotaci) **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - prohloubení a rozvoji spolupráce (meziobecní, přeshraniční, mezi MAS)

	- zajištění informačního servisu k dotačním a grantovým titulům - prohloubení spolupráce mezi místními akčními skupinami *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
I. PODPORA LOKÁLNÍ EKONOMIKY A MODERNIZACE TECHNOLOGIÍ A PODNIKATELSKÉ INFRASTRUKTURY	**Popis potřeby:** Podpora a rozvoj lokální ekonomiky je pro území zásadním předpokladem udržitelného rozvoje. Na území MAS se v zemědělském sektoru nachází zejména menší farmy nebo samostatně hospodařící zemědělci, kteří mají v mnoha případech zastaralou techniku nebo potřebují investice do staveb, technologií a ploch pro zemědělskou výrobu, aby byli schopni konkurovat malým (případně) středním podnikům na trhu (cca 67% zemědělců(***) – potřeba zemědělských staveb a technologií, cca 62% zemědělců (***) – potřeba nové strojní techniky). S ohledem na rychlý vývoj ve způsobu zemědělského hospodaření a zpracování zemědělských produktů, jsou v této oblasti i potřeby investic související se skladováním a zpracováním zemědělských surovin, výrobků a jejich následná distribuce na trh (cca 63% zemědělců(***) – uvádění produktů na trh, cca 56 % zemědělců(***)– potřeba zařízení pro zpracování zemědělských produktů). K posílení ekonomického potenciálu území je potřeba zejména ve venkovských oblastech podporovat i nezemědělské podnikání například v oblasti služeb a cestovního ruchu (venkovská turistika, agroturistika, apod.). Cca 77% zemědělců(***) se chystá zřídit malokapacitní ubytovací zařízení, cca 38% zemědělců(***) počítá s obnovou či výstavbou provozovny nebo kanceláře. Na území MAS se nachází spíše drobné až střední podniky, které jsou ohroženy globální konkurencí a mají omezené možnosti dalšího růstu. Pro podporu konkurenceschopnosti těchto podniků je třeba zavádět a podporovat inovace, automatizace a robotizace ve výrobních procesech a řízení podniků a rozvíjet digitální infrastrukturu. Jako nedostatečná byla v území identifikována spolupráce škol, veřejné správy a firem v území v oblasti využití moderních technologií, ale také minimální přenášení znalostí a dobré praxe mezi podnikatelskými subjekty a začínajícími podnikateli. Spolupráce podnikatelů se nabízí například i s inovačním centrem Ústeckého kraje. V současné době sice v území částečně funguje podpora regionálních produktů (výrobků), je ale potřeba tuto podporu posilovat a snažit se o nastavení krátkých dodavatelských řetězců a o soběstačnost regionu například využíváním regionálních produktů (výrobků) v gastronomii, místním podnikání a cestovním ruchu. V Ústí nad Labem působí Inovační centrum Ústeckého kraje (ICUK), se kterým MAS zatím nemá navázanou užší spolupráci, ale s ohledem na podporu začínajících podnikatelů a zavádění inovačních programů se tato spolupráce jeví do budoucna jako přínosná. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:**

	- zemědělci - podnikatelé a živnostníci - zaměstnanci - obce a města **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - podpoře lokální ekonomiky a zvýšení konkurenceschopnosti podniků a firem na území MAS - podpoře regionálních produktů (výrobků) a ke zvýšení soběstačnosti regionu - rozvoji podnikatelského potenciálu a cestovního ruchu - podpoře inovace, automatizace a robotizace technologií a procesů - nastavení spolupráce mezi podnikateli, zástupci obcí, školami, občany a Inovačním centrem Ústeckého kraje *POZN.: (***) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi zemědělci a podnikateli na území MAS Labské skály*
J. PODPORA OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ ENERGIE, ENERGETICKÝCH ÚSPOR A ROZVOJ KOMUNITNÍ ENERGETIKY	**Popis potřeby:** Obnovitelné zdroje energie na území MAS jsou zastoupeny převážně solárními elektrárnami, několika malými vodními elektrárnami, větrnými elektrárnami a zařízeními na spalování biomasy (ve vlastnictví soukromých vlastníků, nebo obcí). S ohledem na povinnost ČR zvyšovat podíl výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů, bude potřeba tyto obnovitelné zdroje dále rozšiřovat a soustředit se také na energetickou soběstačnost regionu. Venkovské území má pro tento cíl poměrně dobrý potenciál (vhodná místa pro výrobny z OZE, hustota osídlení, apod.), ale je potřeba zajistit například připravenost území – elektrické sítě, uložiště energie pro obnovitelné zdroje, posílení a úpravy přenosové soustavy a distribučních soustav. Některé obce mají záměry na výstavbu výroben z OZE, přičemž významně převažují solární elektrárny. Potřeby v této oblasti sice ještě nejsou tak veliké, ale do budoucna lze očekávat, že kromě obcí, budou OZE využívány také podniky a firmami. S tímto trendem přichází také potřeby kvalitního energetického managementu a energetické soběstačnosti obcí (regionu), které by skrze energetická společenství hospodařila s místní energií ekonomicky a šetrně k životnímu prostředí a také se zapojením obyvatel, podniků a firem do energetické transformace. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - podnikatelé a živnostníci - obce a města

	- investoři - obyvatelé obcí a měst - místní akční skupina - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie (lokálních zdrojů) - postupnému dosahování energetických úspor - připravenosti území na přechod na OZE - podpora úložišť energie pro obnovitelné zdroje, příprava elektrických sítí - podpoře komunitní energetiky a spolupráce v této oblasti (komunitní energetická společenství) - energetické soběstačnosti obcí, měst a regionu
K. PÉČE O ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A OCHRANA PŘÍRODY A KRAJINY	**Popis potřeby:** Na území MAS se nachází CHKO Labské pískovce a CHKO České středohoří, kde je příroda a krajina velmi cenná, zachovalá a je naprostou prioritou ochrana těchto přírodních hodnot i pro další generace. Vedle těchto území se zde nachází také volná krajina, která je více či méně ovlivněna průmyslovou a zemědělskou činností. Obecně lze konstatovat, že se na životním prostředí projevují klimatické změny, kterým je potřeba předcházet či je eliminovat. Důležité je především zadržování vody v krajině (cca 29% obcí(*)), výsadby zeleně (cca 66% obcí(*)), podpora biodiverzity, zachování krajinného rázu (50% obcí(*)), modernizace a udržitelnost odpadového hospodářství (cca 76% obcí(*)), snižování znečišťování ovzduší (31% obcí(*)), snížení energetické náročnosti budov (cca 76% obcí(*)) a likvidace invazních druhů (26% obcí(*)). V posledních letech se sice péče o životní prostředí o něco zlepšila, ale stále je potřeba klást na životní prostředí a ochranu přírody a krajiny veliký důraz. Velmi důležitá je tak osvěta a zapojení široké veřejnosti do této problematiky a spolupráce s odborníky v oblasti životního prostředí a vzájemné předávání zkušeností. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - obce a města - veřejnost (občané obcí a měst) - podnikatelé, zemědělci - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony

	Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke): - péči a ochraně životního prostředí a krajiny - zadržování vody v krajině - podpoře biodiverzity a zachování krajinného rázu a ekosystémů - snižování znečištění vod a ovzduší - využívání alternativních zdrojů energie - modernizaci odpadového hospodářství, třídění odpadů - osvětě a zapojení veřejnosti do problematiky životního prostředí *POZN.: (*) Výsledek z dotazníkového šetření provedeného mezi starosty všech obcí a měst na území MAS Labské skály*
L. PODPORA SMART ŘEŠENÍ	**Popis potřeby:** Na území MAS jsou SMART řešení zaváděna minimálně nebo nesystematicky a zejména chybí informovanost komunity o SMART řešeních. Každá obec (město) i celý region má přitom za cíl zvýšení kvality života obyvatel ideálně pomocí potenciálu místních komunit. Aby byla SMART řešení účinná je třeba je založit zejména na udržitelném rozvoji území, tzn. vybalancování ekonomických, sociálních i environmentálních aspektů každodenního života, aplikovat nejmodernější technologie a inovativní postupy, spolupracovat na společných řešeních v širokém spektru zapojených subjektů. **Potřeba se týká zejména cílové skupiny:** - obce a města - obyvatelé obcí a měst - místní akční skupina - spolky, sdružení, svazky obcí, mikroregiony **Naplnění dané potřeby přispěje zejména k(ke):** - osvětě v oblasti SMART řešení - vytvoření SMART konceptu regionu - zavádění SMART opatření do rozvoje obcí, měst a komunit - spolupráci širokého spektra subjektů

DALŠÍ IDENTIFIKOVANÉ ROZVOJOVÉ POTŘEBY ÚZEMÍ, KTERÉ NEMOHOU BÝT ŘEŠENÉ V RÁMCI SCLLD
- **Navýšení nabídky sociálních služeb a sociální infrastruktury** - **Modernizace a rekonstrukce zdravotnických zařízení** - **Modernizace bytového fondu a občanské vybavenosti** - **Rekonstrukce a rozvoj technické a dopravní infrastruktury** POZN.: Ačkoli MAS Labské skály tyto potřeby v rámci SCLLD nemůže řešit (jedná se většinou o velké investiční akce), stále je možnost podat žádost do dotačních programů řešících tyto oblasti napřímo